

látszottak nagyobbak, akik a vállaikra álltak. Az egyik kiváló diákunktól, Jókai Mórtól megkérdezték, hogy mire való az iskola? Válasza: arra, hogy „Istennek, hazának, tudománynak” neveljen. E három szó évtizedekig díszítette a főépület homlokzatát. Amikor 1952-ben, az államosításkor levették a hatalmas betűket, a fél város itt állt a téren, sokan hangosan zokogtak. Amikor 1994-ben végre visszakerült a felirat alig néhányan vették észre. Nem múlt el nyomtalanul a 42 év. Azért sem, mert a keresztyén-nemzeti hagyományok rombolása tudatos volt. Jól példázza ezt az a tény, hogy az államosításkor a városban levő bencés gimnázium, a református gimnázium és az állami iskolák között összekeverték a tanárokat, a diákokat és részben a könyvtárakat és szertárakat is. A huszonnegyedik órában kaptunk vissza néhányat az egykori iskoláinkból, s kapott lehetőséget az egyházzene is arra, hogy ismét jelentősebb szerepet töltsön be az ország kultúrájában.

Befejezésül még egy felírra hívom fel a figyelmüket. Arra, amelyik a református templomban olvasható a szószék fölött: „Nem azé aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róma 9,16). Sokáig „birkóztam” ezzel az igével. Úgy éreztem, hogy tétlenségre kényszerít. Egyszer Székelyudvarhelyen egy idős lelkész szolgálatából megértettem: ez csupán arra figyelmeztet: a szántás, vetés, öntözés, kapálás, gyomlálás, metszés terhe és felelőssége a miénk, de sohase felejtjük el, hogy a növekedést az Úr adja. Öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy intézményünket tisztelték meg a IV. kongresszusuk megrendezésével. Isten hozta Önöket! Érezzék otthon magukat!

Semjén Zsolt

Főtisztelendő atyák, nagytiszteletű urak, *Semjén Zsolt a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának helyettes államtitkára.*
mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a magam nevében nagy szeretettel köszöntöm Önöket. Köszönöm a lehetőséget, hogy itt lehetek és néhány gondolatot elmondhatok arról, amit —a kormányprogram betűje és szelleme alapján— az egyházak szolgálata, és így az egyházi zene szolgálata tekintetében alapvető fontosságúnak tartunk. Mint egyházi körökben mozgó ember, ismerem a mondást, miszerint kétféle prédikáció létezik: vagy rövid, vagy rossz. Ezért, hogy ez utóbbit elkerüljem, megpróbálom röviden összefoglalni a lényegét.

Az új magyar kormány teljességében kívánja elismerni és támogatni az egyházak szolgálatát — úgy is mint vallásos közösségeket, és úgy is mint közfeladatot átvállaló intézményeket.

Pontosan tudom, hogy Jézus Krisztus nem azért alapította az egyházat, hogy a Népjóléti Minisztérium vagy a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma hiányosságait pótolja. Az egyház alapvető küldetése az üdvösségre irányul

mint az üdvösség hatékony jele és eszköze, az Evangélium hirdetésére, az Örömhír szolgálatára. De ebből —miután a világban élünk— következik a közfeladat-átvállalás: művészi, tudományos, kulturális, szociális, egészségügyi, karitatív feladatoké, és az élet minden területét érintően. E feladat-átvállalás törvényi garانتálása és anyagi feltételeinek biztosítása alapvető és megkerülhetetlen kötelezettsége minden felelős kormánynak.

Ha az egyház nem tudja —anyagi vagy egyéb korlátok miatt— azt a sajátos szolgálatát zavartalanul betölteni, amit a magyar történelem folyamán mindig gyakorolt, akkor annak helyén vákuum keletkezik. Ebben a vákuumban pedig megjelenik a nem teológiai minőségű valláspótlék, a vallás és egyházművészet helyett a vallási és kultúr-bóvli, ami az egész nemzet kárára válik. Ezért létfontosságú egy felelősen gondolkodó kormány számára, hogy oly módon támogassa az egyházak szolgálatát, ami által az valóban teológiai minőségű, az abszolút és szent Istenhez méltó keretekben és formákban nyilvánulhat meg. Természetesen az államnak nem feladata, hogy bármilyen egyházzenei vonatkozást minősítsen, az értékminőségbeli különbség azonban nyilvánvaló. Senkit nem akadályozunk meg állampolgári szabadságának gyakorlásában, melynek körébe tartozik az egyházzenei ízlésnek, stílusnak a megválasztása. Azonban azokat az értékeket támogatjuk, amelyek valóban hitelesek, a megszentelt hagyományok alapján méltó formában jelenítik meg a transzcendenciát az egyházak szolgálata által. Jelen konferenciát ezért tartjuk kiemelten fontosnak, és minden segítséget meg szeretnénk adni ahhoz a szolgálathoz, amelyet Önök ellátnak.

Az európai integráció távlatában ugyancsak nyilvánvaló, hogy az európai civilizáció —akár akarja, akár nem— még tagadásában is keresztény civilizáció. Azért, mert a kereszténység teremtette meg. A keresztény Európához pedig csak egy — a saját keresztény gyökereit ismerő és vállaló Magyarország kapcsolódhat szervesen. Magyarország nem lenne Szent István nélkül, ugyanígy nem lenne ilyen a magyar nyelv és így az irodalom sem Pázmány nélkül. A protestantizmus nélkül pedig nem lett volna az Erdélyi Fejedelemség és nincs reformkor sem. Látható, hogy a történelmi egyházak szolgálata a magyar nemzet megmaradásának, kiteljesedésének a lehető legfontosabb feltétele.

Számunkra egyértelmű: amikor az állam a történelmi egyházak szolgálatát támogatja, hogy azok minőségi módon tölthessék be hivatásukat, akkor ezzel a magyar nemzet egyetemes érdekeit szolgálja. Szent István óta ugyanis evidencia, hogy ami jó az egyházaknak, az jó a magyar nemzetnek is és ami jó az országnak, az jó az egyházaknak is.

Ezekkel a gondolatokkal szeretném mindegyiküknek megköszönni a magyar kulturális minisztérium nevében azt a szolgálatot, amelyet a nemzet kulturális, szellemi és lelki gazdagodása érdekében végeznek. Most, amikor formálisan is megnyitjuk ezt az ülészakot, a miniszter úr nevében külön megköszönöm professzor úrnak és minden kedves résztvevőnek a fáradozást, mely által ez a konferencia létrejöhett, és Isten áldását kérem munkájukra.